

Затверджено
Вченою радою Київського університету
імені Бориса Грінченка
від «22» жовтня 2015 р.

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЕНК:
ПОРЯДОК СТВОРЕННЯ, СЕРТИФІКАЦІЇ
ТА ВИКОРИСТАННЯ У СИСТЕМІ Е-НАВЧАННЯ
Київського університету імені Бориса Грінченка**

1. Загальні положення

1.1. Положення про ЕНК: порядок створення, сертифікації та використання у системі е-навчання (далі – Положення) визначає основні засади організації та запровадження технологій дистанційного навчання в Київському університеті імені Бориса Грінченка (далі – Університет).

1.2. Це Положення розроблено з урахуванням вимог чинних нормативних документів, а саме:

– Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання»;

– Концепція розвитку Київського університету імені Бориса Грінченка на 2013-2017 роки, затверджена рішенням Вченої ради від 25.04.2013 р. протокол № 4;

– Наказ по Університету від 05.10.2012 р. № 459 «Про затвердження Положення про електронний навчальний курс та його сертифікацію»;

– Наказ по Університету від 14.06.2013 р. № 329 «Про затвердження Концепції електронного деканату та його використання в навчальному процесі»;

– Наказ по Університету від 04.10.2013 р. № 491 «Про затвердження Положення про використання електронної пошти в Університеті».

– Це Положення поширюється на систему е-навчання у структурних підрозділах університету.

1.3. Головною метою впровадження системи е-навчання в Університеті є надання учасникам освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних і інноваційних педагогічних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних та галузевих стандартів освіти; за програмами підготовки абітурієнтів до вступу у навчальні заклади, підвищення кваліфікації працівників освіти тощо.

1.4. Основними завданнями системи е-навчання Університету та застосування технологій дистанційного навчання є:

– розширення можливостей доступу різних категорій учасників до якісного навчання за відповідними рівнями;

- забезпечення індивідуалізації навчального процесу у відповідності до потреб, особливостей і можливостей тих, хто навчається;
- підвищення якості та ефективності навчального процесу шляхом застосування інформаційно-комунікаційних та інноваційних освітніх технологій;
- забезпечення систематичного моніторингу якості освіти.

1.5. У Положенні використані терміни, що подані у «Положенні про дистанційне навчання (наказ МОН України від 25.04.2013 р. № 466)» та введені нові терміни, які необхідні для даного Положення:

Асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники співпрацюють та комунікують між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі та інші сучасні інформаційно-комунікаційні технології тощо.

Веб-ресурси навчальних дисциплін, у тому числі електронні навчальні курси – систематизоване зібрання матеріалів та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів.

Система е-навчання – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії учасників дистанційного навчання та управління навчанням з використанням форм дистанційного навчання.

Дистанційне навчання (ДН) – індивідуалізований процес набуття компетентностей, знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії (комунікації та співробітництва) віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому освітньому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Електронний деканат – веб-додаток, який реалізований у системі управління навчальним контентом MOODLE, що дозволяє організувати та проводити моніторинг навчального процесу в університеті.

Електронний навчальний курс (ЕНК) – це комплекс навчально-методичних матеріалів, створених для організації індивідуального та групового навчання з використанням технологій дистанційного навчання.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету.

Психолого-педагогічні технології (ППТ) е-навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

Синхронний режим – взаємодія між учасниками е-навчання, під час якої всі суб'єкти одночасно перебувають у веб-середовищі електронного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо).

Система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передавання веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів.

Технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій, який включає психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання в Університеті.

Учасники навчального процесу (користувачі, суб'єкти системи е-навчання) – особи, які навчаються (студент, слухач), та особи, які забезпечують навчальний процес у системі е-навчання (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо); адміністрація Університету.

2. Реалізація системи е-навчання

2.1. **Система е-навчання** реалізовується шляхом використання технологій дистанційного навчання (ТДН) для забезпечення навчального процесу на різних формах (денній, заочній).

2.2. Перелік освітніх послуг, які надаються системою е-навчання Університету з використанням технологій дистанційного навчання:

- підготовка в межах ліцензійного обсягу студентів за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями, аспірантів і докторантів;
- навчання студентів для здобуття другої вищої освіти;
- підвищення кваліфікації кадрів, навчання для здобуття громадянами післядипломної освіти в межах ліцензійного обсягу;
- підготовка до вступу до вищих навчальних закладів та до зовнішнього незалежного оцінювання;
- підготовка та перепідготовка, підвищення кваліфікації кадрів за замовленням центрів зайнятості;
- навчання студентів, аспірантів, докторантів з числа іноземців та осіб без громадянства; стажування іноземців та осіб без громадянства;
- проведення для громадян лекцій та консультацій з питань науки, техніки, права, культури, мистецтва, фізичної культури, спорту, туризму, краєзнавства тощо;
- проведення понад обсяги, встановлені навчальними планами (додаткові освітні послуги), з виданням або без видання відповідних документів про освіту курсів, гуртків, факультативів (зокрема, іноземних мов, комп'ютерної підготовки тощо) за науковим, технічним, художнім, туристичним, екологічним, спортивним, оздоровчим та гуманітарним напрямками;
- опанування навчальних дисциплін за вибором студентів.

2.3. ЕНК, що використовуються в Університеті для забезпечення навчального процесу, розробляються та проходять процедуру сертифікації відповідно до п. 5, 6 цього Положення.

2.4. Використання дистанційного навчання через систему е-навчання у навчальному процесі на денній та заочній формі навчання приймається рішенням Вченої ради.

3. Забезпечення системи е-навчання

3.1. Науково-методичне забезпечення системи е-навчання включає:

– методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій у системі е-навчання;

– критерії, засоби і системи контролю якості у системі е-навчання;

– змістовне, дидактичне та методичне наповнення навчальних веб-ресурсів.

3.2. Співробітники Університету, які є учасниками (користувачами), повинні систематично підвищувати свою кваліфікацію щодо організації та володіння сучасними ІКТ технологіями.

3.3. Співробітники Університету, які є авторами чи/та активно використовують ЕНК призначаються рішенням кафедри та мають відповідні записи у посадових інструкціях.

3.4. Системотехнічне забезпечення системи е-навчання включає:

– апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережне обладнання, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між учасниками у синхронному і асинхронному режимах;

– програмне забезпечення загального призначення, яке побудоване на програмних продуктах з відкритими кодами;

– сертифіковані ЕНК;

– інші ресурси навчального призначення.

4. Особливості ЕНК

4.1. Особливість та відмінність електронного навчального курсу порівняно з іншими електронними засобами навчання, полягає у тому, що ЕНК передбачений для оволодіння студентами навчальним матеріалом, що подається викладачем - автором курсу.

4.2. Основними характеристиками ЕНК є:

– структурованість навчально-методичних матеріалів;

– логіка вивчення навчального курсу;

– чіткий графік виконання студентами навчального плану;

– налагоджена система інтерактивної взаємодії викладача і студента, студентів між собою, засобами ресурсів ЕНК та дистанційних технологій, протягом усього часу вивчення дисципліни;

– якісно виконані навчальні матеріали, які дозволяють набути компетентностей, задекларованих у робочій програмі;

– система контролю та оцінювання виконання всіх видів навчальної діяльності студентів.

4.3. Електронні навчальні курси можуть бути використані як засоби навчання для студентів денної, заочної, дистанційної форм навчання на всіх етапах навчальної діяльності під час вивчення відповідних дисциплін.

4.4. Електронні навчальні курси складаються з електронних ресурсів двох типів:

– ресурси, призначені для подання студентам змісту навчального матеріалу, наприклад, структуровані електронні конспекти лекцій, мультимедійні презентації лекцій, аудіо та відео матеріали (подкасти, відеокасти, вебкасти і т.ін.), методичні рекомендації тощо;

– ресурси, що забезпечують закріплення вивченого матеріалу, формування вмій та навичок, набуття професійних та загальнонаукових компетенцій, самооцінювання та оцінювання навчальних досягнень студентів, наприклад: завдання, тестування, анкетування, форуми тощо), в тому числі з використанням технологій Веб 2.0, Веб 3.0.

4.5. При розробці е-ресурсів ЕНК рекомендовано використовувати завдання таких типів:

4.5.1. Завдання для роботи в групах, парах:

– передбачена та описана спільна робота студентів в парах чи в групах;

– у завданнях вказується необхідність у створенні спільного продукту (результату) групою студентів;

– при виконанні спільних завдань вказується необхідність виконання певної ролі та конкретного завдання кожним студентом;

– передбачається інтенсивне творче спілкування між студентами (чат, форум);

– запланована спільна діяльність засобами спеціальних сервісів, висвітлення результатів досліджень (Google-календар, planfix.ru, teamlab, карти знань, prezi.com, Youtube тощо);

– передбачено використання соціальних мереж, сервісів для спільної діяльності з документами, обговорення, дискусії, мозкових штурмів, рецензування, збору та аналізу статистичних даних (yammer, <http://wikiwall.ru>, padlet, googledocs);

– передбачено систематичне обговорення всією групою ходу роботи з метою підвищення її ефективності.

4.5.2. Компетентнісні завдання:

– визначена та поставлена проблема;

- чітко/точно вказано види діяльності студента, необхідні для виконання завдання;
- передбачено «занурення» в контекст завдання;
- передбачено самостійний цільовий пошук потрібних відомостей студентами;
- передбачено вибір оптимальних інструментів для реалізації завдання, що забезпечують високу якість його виконання;
- можливість виявляти та виправляти помилки у процесі виконання завдання;
- подано вимоги до способу представлення результатів роботи;
- надано інструмент перевірки, що задає способи і критерії оцінювання результату.

4.5.3. Завдань з використанням методу навчальних проектів для студентів:

- наявність значущої в дослідницькому або творчому плані проблеми чи задачі, для розв'язування якої потрібні інтегровані знання та дослідницький пошук;
- дослідницька діяльність у процесі навчання;
- створення умов для творчого мислення;
- залучення до процесу мислення знань фактів, теорій для винесення суджень та прийняття рішень;
- робота у команді;
- фасилітація процесу навчання;
- чітко визначений термін;
- створення кінцевого продукту;
- результати виконаних проектів мають бути певним чином оформлені (відеофільм, комп'ютерна газета, анімаційний мультфільм, веб-сторінка, інфографіка)

4.5.4. Завдань, що передбачають створення системи індивідуальної траєкторії навчання:

- передбачено опитування потреб кожного студента;
- систематично діагностується рівень розвитку особистісних якостей студента;
- вибудовується система особистого відповідального ставлення студента до оволодіння матеріалом навчальної теми;
- кожним студентом ІТН планується відповідно до визначених фундаментальних освітніх об'єктів та індивідуального стилю навчання;
- демонструються особисті освітні досягнення студентів та колективне їх обговорення;
- для рефлексії та оцінювання наводяться завдання різного рівня складності, відповідні критерії оцінювання та завдання для самооцінювання, взаємного оцінювання;
- наявні індивідуальні завдання різного типу, засновані на використанні різних

типів ресурсів

5. Структура ЕНК

5.1. Кожен електронний навчальний курс, розміщений у середовищі електронного навчання університету, має уніфіковану структуру.

5.2. Обов'язковими складовими ЕНК є:

– опис ЕНК (для якої спеціальності /напрямку підготовки, курсу. При отриманні сертифікату на ЕНК вказувати номер наказу та дату, коли його сертифіковано);

– загальну інформацію про навчальну дисципліну (робоча програма, тематичний план, критерії оцінювання, друковані та Інтернет-джерела, глосарій, оголошення, відомості про автора);

– навчально-методичні матеріали з кожного модуля:

- теоретичний матеріал (структуровані електронні навчальні матеріали, посібник у вигляді ресурсів *Лекція* або *Книга*, мультимедійні презентації лекцій, аудіо-, відео-, анімаційні навчальні ресурси, список друкованих та Інтернет-джерел);

- практичні/семінарські/лабораторні роботи (зміст, методичні вказівки щодо їх виконання, список індивідуальних завдань, форма подання результатів виконання, терміни виконання, критерії оцінювання);

- завдання для самостійної роботи студентів (додатковий теоретичний матеріал, завдання, методичні вказівки щодо їх виконання, список індивідуальних завдань, форма подання результатів виконання, критерії оцінювання);

- модульний контроль (контрольні запитання, завдання з критеріями оцінювання та формою подання результатів виконання, прикладів екзаменаційних білетів, тести для самоконтролю та контролю);

– матеріали для проведення підсумкового оцінювання (контрольні запитання, тест для самоконтролю, підсумковий тест для оцінювання студента з дисципліни);

– додаткові матеріали.

5.3. Графічне представлення структури ЕНК – рис.1

Рис.1

Інтерактивна деталізована структура курсу за посиланням <https://www.mindmeister.com/ru/489234166/>

5.4. Особливі умови:

- якщо курс практичний, доцільно викласти теоретичні відомості одним загальним ресурсом Лекція чи Книга;
- для курсів, де є обов’язковою перевірка навичок аудіювання, говоріння, тощо, допускається форма подання виконаної роботи у вигляді аудіо- чи відеофайлу, спілкування/співбесіди у голосовому чи відеочаті;
- для курсів, що є ідентичними для д.ф.н. та з.ф.н. створюються їх дублікати, і у відповідності зараховуються студенти виключно денної або заочної форми.

6. Сертифікація ЕНК

6.1. Сертифікація ЕНК на рівні Університету здійснюється чотири рази на

рік (жовтень, грудень, березень, травень) за вимогами, затвердженими даним Положенням.

6.2. Комісію з сертифікації ЕНК очолює проректор з інформатизації навчально-наукової та адміністративної діяльності. Рішення комісії щодо можливості сертифікації ЕНК ґрунтується на висновках двох видів експертиз: змістовно-наукової та структурно-функціональної.

6.3. *Змістовно-наукова експертиза* проводиться кафедрою із залученням не менше двох фахівців з предметної області та передбачає аналіз наукового рівня матеріалів курсу, відповідності змісту державним стандартам освіти, цілям і завданням курсу. Оцінюється актуальність змісту, новизна матеріалу, що подається, його завершеність і логічна узгодженість. А також змістовне наповнення та методична доцільність створених ресурсів, методичних аспектів організації курсу, педагогічно-психологічних засад організації навчальної діяльності студентів та НПП, їх взаємодії, організації системи контролю (додаток 1).

6.4. Процедура проведення змістовно-наукової експертизи включає такі кроки:

- призначення кафедрою експертів (не менше 2-х осіб). Якщо є потреба кафедра може залучати фахівців відповідної галузі з інших установ;
- надання автором ЕНК запрошення експертам з посиланням на ЕНК та паролем доступу;
- здійснення он-лайн експертизи (додаток 1);
- за необхідності підготовка кафедрою окремих критеріїв оцінювання, що детально враховують специфіку фахових напрямків;
- надання результатів експертизи за запитом кафедри;
- обговорення результатів експертизи на засідання кафедри;
- підготовка експертного висновку кафедри (додаток 2);
- подання експертного висновку кафедри до НДЛІ ІО для організації структурно-функціональної експертизи.

6.5. *Структурно-функціональна експертиза* передбачає аналіз виконання загальносистемних вимог до ЕНК (додаток 3, таблиця 1), наявності обов'язкових складових ЕНК та визначення відповідності кожної складової вимогам (додаток 3, таблиця 2).

6.6. Мінімально допустимою кількістю балів за структурно-функціональну експертизу є 70 (зі 100 можливих).

6.7. Проведення *структурно-функціональної експертизи* відбувається згідно графіка, оприлюдненого на сайті Університету, по завершенню якої авторам надаються рекомендації та, за потреби, час на доопрацювання ЕНК.

6.8. У разі не доопрацювання ЕНК автором в установлений термін з будь-яких причин, для подальшого розгляду даного ЕНК комісією із сертифікації має бути повторне подання ЕНК на експертизу відповідною кафедрою в установленому вище порядку.

6.9. Рішення комісії Університету з сертифікації ЕНК формується на основі висновків незалежних експертів, подання кафедри та затверджується наказом ректора Університету з рекомендацією до використання ЕНК у навчальному процесі з наданням відповідного Сертифікату, про що адміністратором робиться відповідна позначка «Сертифіковано» у системі е-навчання.

7. Моніторинг використання сертифікованих ЕНК

7.1. Із ЕНК можуть працювати викладачі, які не є авторами курсів за наявності рішення кафедри про зарахування на вказаний ЕНК. У системі передбачено види участі у ролі: викладач, асистент, студент, слухач в курсі з різними рівнями доступу (додаток 4).

7.2. Для здійснення моніторингу використання сертифікованих ЕНК в навчальному процесі використовується анкетування студентів (в кінці навчального року).

7.3. Студенти, зареєстровані на курсі заповнюють анкету (додаток 5), у якій висловлюють своє ставлення до ЕНК.

7.4. Помічники директорів з ІКТ відповідного підрозділу подають статистичні дані щодо активності студентів на курсі.

При виявленні ЕНК, що не використовуються протягом року після сертифікації, з'ясовується причина незатребуваності:

- відсутність діяльності зарахованих студентів – понижується рейтинговий показник НПП;
- ігнорування системи е-деканату – понижується рейтинговий показник НПП;
- виключення дисципліни з навчальних планів – ЕНК переноситься в архів за поданням кафедри;
- зміна викладача дисципліни – рішенням кафедри зараховується у ролі викладача інший НПП;
- інші причини розглядаються на засіданні кафедри та формується відповідне рішення.

7.5. Якщо ЕНК не використовується рік чи більше, то перед початком роботи зі студентами автор має оновити матеріали курсу до актуального стану, зміст відповідно до затверджених навчальних програм та функціональність згідно діючих вимог до ЕНК.

7.6. Контроль за використанням курсу, активністю участі у форумах, відвідуванням та відповідністю підсумкового оцінювання здійснюють кафедра та подає звітність НМЦ СЯО.

Додаток 1
до Положення про ЕНК: порядок створення,
сертифікації та використання у системі е-навчання
Київського університету імені Бориса Грінченка

Змістовно-наукова експертиза ЕНК

Змістовно-наукова експертиза ЕНК

*Обов'язкове поле

Загальні відомості

ПІБ рецензента *

Додайте також своє звання, науковий ступінь, посаду та місце роботи

Назва та автор рецензованого ЕНК *

Посилання на ЕНК у системі електронного навчання Університету *

Оцінювання ресурсів

Інформативність робочої програми *

- адресація чітка та зрозуміла
- адаптовано до вимог ЕНК
- мало інформативна, потребує доопрацювання
- логічні анотації модулів
- містить зайві матеріали, слід скоротити
- Інше:

Достатність навчального плану *

якщо потребує доопрацювання, вкажіть як саме у полі "Інше"

- Подано потижневе планування навчальної діяльності (лекції, семінари, практичні, лабораторні роботи, завдання для самостійної навчальної діяльності)
- потребує доопрацювання
- Інше:

Критерії оцінювання *

якщо потребує доопрацювання, вкажіть як саме у полі "Інше"

- розподіл балів за різні види навчальної діяльності повністю забезпечує реалізацію змісту
- лише формальне подання
- забезпечують оцінювання рівня сформованості відповідних компетентностей
- забезпечується особисто-орієнтований підхід до оцінювання
- враховано оцінювання формування наукового світогляду студента
- Інше:

Термінологічний словник *

якщо потребує доопрацювання, вкажіть як саме у полі "Інше"

- має бути зв'язування слів з усіма ресурсами ЕНК - виконано
- необов'язково пов'язувати слова з матеріалами курсу - виконано
- наведені означення до всіх термінів з дисципліни
- недостатньо наповнений
- Інше:

Друковані та Інтернет-джерела *

якщо потребує доопрацювання, вкажіть як саме у полі "Інше"

- вказано достатньо джерел
- усі джерела є актуальними та доцільними
- наведені джерела є доступними
- наведено ненадійні ресурси
- потребує доопрацювання
- Інше:

Теоретичні матеріали - лекції *

якщо потребує доопрацювання, вкажіть як саме у полі "Інше"

- кількість та наповнюваність лекцій достатня
- недостатньо детально розкрито обов'язковий теоретичний матеріал
- достатнє унаочнення, доцільно ілюструє теоретичний матеріал
- недостатньо візуалізовані
- потребують ґрунтовного доопрацювання
- Інше:

Завдання для роботи студентів (практичні, лабораторні, семінарські) *

якщо потребує доопрацювання, вкажіть як саме у полі "Інше"

- ресурси вибрано доцільно
- формулювання завдань сучасні, творчі, спонукають студентів до застосування креативного мислення
- завдання орієнтовані на формування компетентностей
- Інше:

Завдання для самостійного навчання студентів *

якщо потребує доопрацювання, вкажіть як саме у полі "Інше"

- достатня кількість завдань згідно із робочою програмою
- ресурси для завдань вибрано доцільні
- передбачають інтерактивне навчання
- Інше:

Презентаційні матеріали *

якщо потребує доопрацювання, вкажіть як саме у полі "Інше"

- доречно візуалізовані
- достатньо інформативні
- носять проблемний характер, не є копією друкованого посібника
- використовуються ключові слова, а не речення
- Інше:

Методичні рекомендації *

- Методичні пояснення зрозумілі
- Теоретичних матеріалів достатньо
- Оцінювання прозоре
- Завдання цікаві, сучасні, творчі, креативні
- Використовується групова навчальна діяльність студентів
- Інше:

Інструменти оцінювання

Банк тестових завдань *

якщо потребує доопрацювання, вкажіть як саме у полі "Інше"

- кількість тестових завдань достатня для дисципліни
- оптимально структурований
- тестові завдання оцінюють різні рівні навчальних досягнень
- потребує більшого наповнення
- потребує ґрунтовного доопрацювання
- Інше:

Тести для модульного контролю *

якщо потребує доопрацювання, вкажіть як саме у полі "Інше"

- використані типи тестових завдань доцільні для дисципліни
- достатньо наповнені
- потребують доопрацювання
- Інше:

Загальне враження від ЕНК

Висновок *

- ЕНК може використовуватись в навчальній діяльності в такому вигляді
- ЕНК потребує доопрацювання
- ЕНК потребує ґрунтовного доопрацювання
- ЕНК не може використовуватись

Особлива думка експерта

Рекомендація щодо сертифікації курсу *

- подати на сертифікацію
- доопрацювати та, за умови урахування усіх побажань, подати на сертифікацію
- ґрунтовно доопрацювати із повторною змістовно-науковою експертизою
- відхилити ЕНК
- Інше:

Додаток 2

до Положення про ЕНК: порядок створення,
сертифікації та використання у системі е-навчання
Київського університету імені Бориса Грінченка

Експертний висновок

Кафедри _____

Інституту _____

Київського університету імені Бориса Грінченка

Діючи на підставі наказу «Про впровадження електронних навчальних ресурсів у навчальний процес» від 30.08.13 р. № 393 проведено змістовно-наукову експертизу ЕНК
«_____»
_____»

(назва курсу у системі електронного навчання, відповідно до затвердженої програми)

(URL-адреса курсу)

викладача/доцента/професора _____ (ПІБ), розробленого
для студентів ___ курсу, ОКР _____, д.ф.н / з.ф.н.

За результатами експертизи у відповідності до критеріїв змістовно-наукової експертизи експертів:

1. _____ (ПІБ),
_____ (посада),
_____ (науковий ступінь, вчене звання)
2. _____ (ПІБ),
_____ (посада),
_____ (науковий ступінь, вчене звання)

засвідчуємо відповідність змісту _____
_____ (зазначити відповідний
нормативний документ), високий/достатній (виділити необхідне) науковий рівень ЕНК
та подаємо клопотання про проведення структурно-функціональної експертизи ЕНК з метою
сертифікації (експертні висновки додаються).

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ___ від «__» ___ 201_ р.

Завідувач кафедри

Додаток 3
до Положення про ЕНК: порядок створення,
сертифікації та використання у системі е-навчання
Київського університету імені Бориса Грінченка

Структурно-функціональна експертиза

Таблиця 1.

Критерії структурно-функціональної експертизи

Складова ЕНК	Критерій	Примітки
Загальна інформація про курс		
Програма курсу	Подано без титульного аркуша структурованим текстом	*
	Наявність мети та завдань вивчення курсу з персоніфікованим зверненням до студентів	
	Наявність вимог до знань, умінь та навичок (вхідних та вихідних)	
	Вказано кількість годин на вивчення кожного модуля	
	Наведено структуру курсу з зазначенням назв модулів з анотаціями	
Тематичний план	Наявність потижневого планування проведення лекційних та практичних (семінарських, лабораторних) занять у формі таблиці (за основу може бути взята методична карта курсу)	Можуть бути подані ресурсом <i>Книга</i> або окремими ресурсами <i>Сторінка</i>
	Наявність потижневого планування виконання студентами завдань для самостійної роботи	
Критерії оцінювання	Наведено якісні критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності	
	Вказується розподіл оціночних балів за виконання різних видів навчальної діяльності з кожного модуля	
	Наведена таблиця співвідношень національних оцінок та оцінок ECTS	
Друковані та Інтернет джерела	Вказуються основні друковані джерела з дисципліни	
	Вказуються додаткові друковані джерела	
	Наводяться Інтернет-джерела з активними гіперпосиланнями	
Про автора	Подано у форматі посилання на е-портфоліо, WIKI-сторінку або сторінку викладача на сайті Університету	*
Термінологічний словник	Подано у форматі глосарія	*
	Означення наводяться до всіх термінів у словнику	*

	Необхідність зв'язування слів глосарію вирішує автор курсу	
Оголошення	Подано у форматі форуму, містить оголошення викладача для студентів	*
Путівник по курсу	Містить презентацію курсу/ карту курсу/форум	*
Матеріали модуля		
	Наявні методичні рекомендації до вивчення кожного модуля: Сторінка/інструкція/карта модуля/презентація модуля)	*
Теоретичний матеріал	Теоретичні навчальні матеріали представлені у вигляді ресурсів <i>Лекція, Книга</i>	*
	Лекція містить гіпертекстовий повний (або надлишковий), структурований, дозований, візуалізований матеріал, може містити посилання на додаткові ресурси (відео, аудіо, тексти у курсі чи на зовнішніх сайтах), питання на перевірку рівня засвоєння поданого теоретичного матеріалу	
	Наявні додаткові мультимедійні (відео-, аудіоматеріали) навчально-методичні матеріали	*
	Наявні демонстраційні матеріали у вигляді презентацій до всіх лекцій (тем) (розраховується відповідно до їх кількості)	*
Практичні (семінарські, лабораторні) роботи***	Кожен вид діяльності студента представлено ресурсом <i>Завдання, Семінар</i> або <i>Форум</i> , якщо за цей вид роботи нараховуються бали	*
	Наявні окремі ресурси для кожної практичної роботи, які містять основні структурні елементи: тема, мета, методичні рекомендації, список завдань, форма подання результатів виконаної роботи, критерії оцінювання, термін виконання (для всіх робіт) (розраховується пропорційно загальній кількості робіт)	*
Завдання для самостійної роботи	Кожен вид діяльності студента представлено ресурсом <i>Завдання</i> або <i>Форум</i> якщо за цей вид роботи нараховуються бали	*
	Наявні методичні рекомендації з виконання завдань або додаткових навчально-методичних ресурсів для самостійного опрацювання або посилань на зовнішні інформаційні ресурси	*
	Наявні окремі ресурси із завданнями для самостійного виконання, які містять основні структурні елементи: список індивідуальних завдань, форма подання	*

	результатів виконаного завдання, критерії оцінювання, термін виконання	
Модульний контроль	Наявність контрольних запитань	*
	Наявність тесту практичного або компетентнісного завдання для модульного контролю	
Підсумкове оцінювання	Представлено ресурсом <i>Завдання</i>	*
	Наявність контрольних запитань, зразку білету, опису проведення підсумкового оцінювання	*
	Може бути тест для підсумкової атестації (від 30 тестових запитань)	*

Таблиця 2

Критерії експертизи ресурсів ЕНК

Критерій	Розподіл балів	Максимальний бал
Відповідність журналу оцінок задекларованим критеріям оцінювання	журнал налаштований: - наявні усі категорії оцінювання, - ресурси відповідно розподілені по категоріям - оцінювання ресурсів відповідає наведеним критеріям	5
Представлення теоретичного матеріалу	- матеріал структурований, розбитий на порції, працюють кнопки навігації, гіперпосилання, наявні графічні зображення, схеми, дидактичні малюнки	10
Презентаційні матеріали до лекцій у Microsoft PowerPoint	Виконані за допомогою програмного забезпечення для розробки презентацій, а саме Microsoft PowerPoint; Всього з них:	10
	- використовуються ключові слова і фрази, а не речення	2
	- на одному слайді виводиться одне ключове поняття	1
	- основний зміст подається логічно та структуровано	1
	- теоретичний матеріал подається у схемах та організаційних діаграмах, цифрові дані подаються у вигляді таблиць, діаграм, графічних зображень	2
	- організаційні діаграми, графічні зображення та відеофрагменти використовуються відповідно до поставленої мети	1
	- ефекти анімації застосовуються для акцентування уваги на визначених моментах, поетапного виведення вмісту слайду на екран, для демонстрації руху або послідовності дій	1

	- для подання текстового матеріалу використовується шрифт з мінімальним розміром – 20 пт	1
	- фон, колір тексту та діаграм відповідають правилу 3-х кольорів та їх відтінків (у презентації використовувати 3 основні кольори та їх відтінки)	1
Можливе використання презентаційних матеріалів до лекцій	Альтернативні формати презентаційних матеріалів: SMARTNotebook, http://prezi.com , Libre Office, PDF, http://slides.com , PowToon, Відео, тощо	10
Подання методичних рекомендацій до виконання практичних (лабораторних, семінарських, самостійних) робіт	- наявні теоретичні відомості чи методичні ресурси курсу, комунікативні інструкції, посилання на них, подано зміст та послідовність виконання роботи, графічні зображення, приклад виконання завдання; передбачено організацію різних типів діяльності у соціальних мережах: веб-конференції, вебінари, вебкасти, подкасти, спільний огляд інструментів, блоги, Вікі	10
	- наявні фрагментарні теоретичні відомості чи методичні ресурси курсу, комунікативні інструкції, посилання на них, посилання на них, подано зміст та послідовність виконання роботи, приклад виконання завдання, немає графічних зображень	8
	- наявні лише відомості щодо змісту та послідовності виконання роботи	5
Відповідність обраних типів завдань до практичних (лабораторних, семінарських, самостійних) робіт поставленій меті	- всі обрані типи завдань (відповідь файлом, текстом, поза сайтом) доцільно використовувати для перевірки рівня формування відповідних компетентностей, призначено початок та закінчення терміну виконання, конкретизовано та відмічено кількість та обсяг файлів і тексту відповіді	10
	- завдання, однотипні, репродуктивні, які не спрямовані на перевірку рівня формування відповідних компетентностей	2
Чіткість та зрозумілість формулювання завдань різних типів:	- завдання з деталізацією форми подачі результатів, з критеріями оцінювання, терміном виконання	15
	- завдання з деталізацією форми подачі але без критеріїв оцінювання	8
	- завдання зрозуміле, але без деталізації форми подачі результатів та критеріїв оцінювання	2
Вимоги до критеріїв оцінювання нав-	- наявність графіку оцінювання всіх видів діяльності студентів протягом вивчення курсу; - наявність вхідного оцінювання;	10

<p>чальної діяльності студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • модульні контрольні роботи; • індивідуальні навчально-дослідницькі завдання (ІНДЗ); • тести; • практичні роботи; • лабораторні роботи; • семінарські заняття; • самостійна робота 	<p>- розмаїття інструментів формування оцінювання (чек-листи, рубрики для оцінювання, оціночні листи, тести, карти знань, завдання на рефлексію, щоденники для оцінювання процесу навчання та фіксування спостережень, таблиця критеріїв оцінювання, узагальнюючі схеми, контрольні списки, оціночні форми);</p> <p>- наявність поточного оцінювання;</p> <p>- наявність тематичного оцінювання;</p> <p>- наявність підсумкового оцінювання;</p> <p>- наявність інструментів самооцінювання.</p>	
<p>Використання Форуму як виду навчальної діяльності</p>	<p>активне використання Форумів для:</p> <ul style="list-style-type: none"> - організації групової діяльності студентів, консультування у процесі виконання завдань; - обговорення проміжних результатів виконання завдання, зворотнього зв'язку; - використання різних типів форумів відповідно до потреб курсу 	5
<p>Наявність категорій у банку тестових завдань для перевірки рівня навчальних досягнень</p>	<p>- наявні категорії для кожного модуля, у кожному з яких є підкатегорії за складністю завдань, в кожній підкатегорії не менше 10 тестових завдань</p>	5
	<p>- немає підкатегорій за складністю або модулями, наявні категорії без тестових завдань</p>	3
	<p>- банк тестових питань заповнений без категорій</p>	1
<p>Різноманітність типів тестових завдань</p>	<p>- 5 і більше різних типів тестових завдань</p>	5
	<p>- від 3 до 5 різних типів тестових завдань</p>	3
	<p>- 1-2 типи тестових завдань</p>	1
<p>Формування модульних та підсумкового тесту</p>	<p>- здійснюється за допомогою вибору випадкових питань з різних категорій складності у визначених співвідношеннях</p>	5
	<p>- здійснюється за допомогою ручного вибору питань з різних категорій складності у визначених співвідношеннях</p>	3
	<p>- не дотримані співвідношення за рівнями складності</p>	1
<p>Разом</p>		100

Додаток 4

до Положення про ЕНК: порядок створення,
сертифікації та використання у системі е-навчання
Київського університету імені Бориса Грінченка

Ролі в системі електронного навчання

Роль	Рівень доступу	Означення ролі в системі
Автор курсу	Наповнення та редагування курсу, внесення змін. Оцінка навчальних досягнень студентів	Автор
Викладач (тьютор)	Зміна завдань, оцінка навчальних досягнень студентів, проведення лабораторних, робіт, семінарських, практичних занять	Викладач
Лаборант, помічник автора	Коригування ресурсів за завданням автора	Асистент
Студент	Здійснення навчальної діяльності	Студент
Відвідувач	Перегляд курсу	Гість

Додаток 5

до Положення про ЕНК: порядок створення,
сертифікації та використання у системі е-навчання
Київського університету імені Бориса Грінченка

Студентське оцінювання ЕНК

На кожен ЕНК заповнюється окрема форма, назва якої містить посилання на курс

*Обов'язкове поле

ПІБ *

Оцініть ресурси, представлені у курсі "Назва" *

Оцінюйте від 1 до 5 (високий рівень) достатність, актуальність, креативність та доцільність групи ресурсів

	1	2	3	4	5
Теоретичні матеріали	☐	☐	☐	☐	☐
Інструкції до завдань	☐	☐	☐	☐	☐
Практичні завдання	☐	☐	☐	☐	☐
Завдання для самостійної роботи	☐	☐	☐	☐	☐
Демонстраційні ММ-матеріали	☐	☐	☐	☐	☐
Інструменти та критерії оцінювання	☐	☐	☐	☐	☐

Оцініть доцільність проведення цього курсу в очній формі навчання